

ZAMÓWIENIA PUBLICZNE

Certyfikacja wykonawców zamówień publicznych coraz bliżej

Dzięki certyfikacji wykonawca będzie mógł uprościć swój udział w procedurach zamówień publicznych. Certyfikat tworzyć ma domniemanie spełnienia wymogu kwalifikacji podmiotowej wykonawcy.

KLAUDIA RACZEK

advokat w Kancelarii Andersen w Polsce

TOMASZ SROKOSZ

partner, radca prawny
w Kancelarii Andersen w Polsce

Rada Ministrów przyjęła projekt ustawy o certyfikacji zamówień publicznych (dalej: „projekt”), który skierowano do prac sejmowych. Certyfikacja stanowi krok ku ujednoliceniu i uproszczeniu postępowań.

Certyfikacja wykonawców ma swe podstawy w regulacjach unijnych, tj. art. 64 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/24/UE z dnia 26 lutego 2014 r. w sprawie zamówień publicznych, uchylającej dyrektywę 2004/18/WE. Rozwiązania te obowiązują już w niektórych państwach członkowskich, m.in. w Czechach, Niemczech oraz na Węgrzech.

Korzyści dla wykonawców

Dzięki certyfikacji wykonawca będzie mógł uprościć swój udział w procedurach zamówień publicznych. Zyska też więcej czasu na pracę nad dokumentacją zamówienia i przygotowaniem oferty, zamiast skupić swoją uwagę na gromadzeniu przedmiotowych i podmiotowych środków dowodowych. Certyfikat poza oszczędnością czasu zminimalizuje również koszty związane z pozyskiwaniem podmiotowych środków dowodowych na użytek każdego z postępowań oraz błędy w związku z przedkładaniem dokumentów. Tworzy także domniemanie spełnienia wymogu kwalifikacji podmiotowej wykonawcy. Obalenie domniemania wynikającego z

certyfikatu będzie ograniczone wyłącznie do uzasadnionych przypadków, które zostaną opisane w ustawie.

Zakres certyfikatu

Projektowane przepisy przewidują, że certyfikat będzie mógł obejmować dwa obszary:

- a) potwierdzenie niepodlegania wykluczeniu (art. 3 ust. 2 pkt 1 projektu),
- b) potwierdzenie zdolności do wykonania zamówienia na roboty budowlane, dostawy lub usługi służące do wykazania spełnienia warunków udziału w postępowaniu w zakresie, o którym mowa w art. 112 ust. 2 ustawy z dnia 11 września 2019 r. – Prawo zamówień publicznych (tj. DzU z 2024 r., poz. 1320 – dalej: „p.z.p.”) – art. 3 ust. 2 pkt 2 projektu.

Co istotne, to wykonawca będzie decydował, o jaki zakres certyfikatu będzie się ubiegał.

Przestanki wykluczenia

W zakresie przesłanek wykluczenia certyfikat będzie mógł obejmować:

- 1) obligatoryjne podstawy wykluczenia z art. 108 ust. 1 pkt 1–5 p.z.p.
- karalność wykonawcy będącego osobą fizyczną, członków organów zarządzających lub nadzorczych albo wspólników spółek osobowych oraz prokurentów za enumeratywnie wymienione przestępstwa (art. 108 ust. 1 pkt 1 i 2 p.z.p.);
- wydanie prawomocnego wyroku sądu lub ostatecznej decyzji administracyjnej o zaleganiu wykonawcy z uiszczeniem podatków, opłat lub składek na ubezpieczenie społeczne lub zdrowotne (art. 108 ust. 1 pkt 3 p.z.p.);
- orzeczenie zakazu ubiegania się o zamówienia publiczne (art. 108 ust. 1 pkt 4 p.z.p.);
- zawarcie niedozwolonego porozumienia z innymi wykonawcami mającego na celu zakłócenie konkurencji (art. 108 ust. 1 pkt 5 p.z.p.);
- albo
- 2) obligatoryjne podstawy wykluczenia z art. 108 ust. 1 pkt 1–5 p.z.p. i ust. 2 oraz wybrane przez wykonawcę przesłanki, o których mowa w art. 108 ust. 2 p.z.p. lub fakultatywne przesłanki, o których mowa w art. 109 ust. 1–5, lub 7–10 p.z.p., tj.
 - a) przesłanki opisane w pkt 1) powyżej oraz opisanej w art.

108 ust. 2 p.z.p. – wykluczenie wykonawcy, który udaremnia lub utrudnia stwierdzenie przestępnego pochodzenia pieniędzy, lub ukrywa ich pochodzenie w związku z brakiem możliwości ustalenia beneficjenta rzeczywistego;

- lub
 - b) fakultatywne z art. 109 ust. 1 pkt 1–5 lub 7–10 p.z.p.:
- naruszenia dot. płatności podatków, opłat lub składek na ubezpieczenia społeczne lub zdrowotne (art. 109 ust. 1 pkt 1 p.z.p.)
 - naruszenia dot. ochrony środowiska, prawa socjalnego lub prawa pracy (art. 109 ust. 1 pkt 2 p.z.p.),
 - prawomocne skazanie za przestępstwo lub ukaranie za wykroczenie urzędującego członka jego organu zarządzającego, lub nadzorczego, wspólnika spółki w spółce jawnej, lub partnerskiej albo komplementariusza w spółce komandytowej, lub komandytowo-akcyjnej, lub prokurenta (art. 109 ust. 1 pkt 3 p.z.p.),
 - otwarcie likwidacji, ogłoszenie upadłości, poddanie zarządu aktywami przez likwidatora lub sąd, zawarcie układu, zawieszenie działalności albo innego tego rodzaju sytuacji (art. 109 ust. 1 pkt 4 p.z.p.),
 - poważne i zawinione naruszenie obowiązków zawodowych (art. 109 ust. 1 pkt 5 p.z.p.),
 - lub
 - niewykonanie lub nienależyte wykonanie umowy w sprawie zamówienia publicznego (art. 109 ust. 1 pkt 7 p.z.p.),
 - kwalifikowane wprowadzenie w błąd (art. 109 ust. 1 pkt 8 p.z.p.),
 - bezprawne wpłynięcie lub podjęcie próby wpływania na czynności zamawiającego (art. 109 ust. 1 pkt 9 p.z.p.),
 - wprowadzenie w błąd w wyniku lekkomyślności lub niedbalstwa (art. 109 ust. 1 pkt 10 p.z.p.).
- Co istotne w przypadku istnienia podstawy wykluczenia, o której mowa w art. 108 ust. 1 pkt 1, 2 i 5 lub art. 109 ust. 1 pkt 2–5 i 7–10 p.z.p., certyfikat będzie obejmował potwierdzenie skutecznego przeprowadzenia procedury self-cleaning (art. 3 ust. 1 pkt 1 projektu).
- Zgodnie z art. 22 ust. 1 projektu nie może stanowić podstawy do odmowy wydania certyfikatu fakt istnienia podstaw wykluczenia, o których mowa w art. 108 ust. 1 pkt 1, 2 i 5 lub w art. 109 ust. 1 pkt 2–5 i 7–10 Prawa zamówień pu-

blicznych, jeśli wykonawca udowodni podmiotowi certyfikującemu skuteczne przeprowadzenie samooczystczenia.

Dowody przedstawione przez wykonawcę będą podlegały ocenie przez podmiot certyfikujący, czy podjęte działania są wystarczające do wykazania jego rzetelności, uwzględniając wagę i szczególne okoliczności czynu wykonawcy. Jeżeli podjęte przez wykonawcę czynności nie są wystarczające do wykazania jego rzetelności, odmawia się

wykonawcy, lub osób skierowanych przez wykonawcę do realizacji zamówienia, zostaną określone w ww. rozporządzeniu ministra właściwego do spraw gospodarki, wydawanym w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw transportu, ministrem właściwym do spraw budownictwa, planowania i zagospodarowania przestrzennego oraz mieszkalnictwa, a także ministrem właściwym do spraw gospodarki wodnej,

■ w pozostałym zakresie zdol-

” Certyfikat poza oszczędnością czasu zminimalizuje również koszty związane z pozyskiwaniem podmiotowych środków dowodowych na użytek każdego z postępowań oraz błędy w związku z przedkładaniem dokumentów

udzielenia certyfikacji niepodlegania wykluczeniu wraz z podaniem uzasadnienia faktycznego i prawnego (art. 22 ust. 2 projektu).

Zakres certyfikacji zdolności wykonawcy

Certyfikat w zakresie zdolności wykonawcy będzie mógł potwierdzać następujące zdolności:

- 1) zdolności do występowania w obrocie gospodarczym;
 - 2) uprawnień do prowadzenia określonej działalności gospodarczej lub zawodowej, o ile wynika to z odrębnych przepisów;
 - 3) sytuacji ekonomicznej lub finansowej;
 - 4) zdolności technicznej lub zawodowej.
- Tym samym certyfikat będzie służył do wykazania zdolności do należytego wykonania zamówienia w zakresie wskazanym we wniosku o certyfikację, która posłuży do spełnienia warunków określonych w dokumentach zamówienia.

W tym przypadku to wykonawca ma być uprawniony do wyboru kategorii warunków, których dotyczyć będzie certyfikat.

Jeśli chodzi o przesłankę doświadczenia opisaną w pkt 4, jak czytamy w uzasadnieniu projektu:

- poziomy zdolności odnoszące się do warunków udziału w postępowaniu o udzielenie zamówienia na roboty budowlane, dotyczące posiadania przez wykonawcę określonego doświadczenia lub kwalifikacji zawodowych

ności technicznej lub zawodowej, tj. gdy dotyczy ona potencjału technicznego, wykształcenia, norm zarządzania jakością, w tym w zakresie dostępności dla osób niepełnosprawnych, oraz systemów lub norm zarządzania środowiskowego, wykonawca, tak jak w przypadku zdolności finansowej lub ekonomicznej, poziom zdolności, który chce potwierdzić certyfikatem, określi samodzielnie – np. przedstawi referencje wykazujące wykonanie dostaw lub usług.

Okres ważności certyfikatu

Certyfikat będzie udzielany zgodnie z żądaniem wykonawcy na okres od roku do lat trzech, licząc od dnia jego udzielenia. Projekt ustawy szczegółowo opisuje przypadki utraty ważności certyfikacji, monitorowane przez podmioty certyfikujące.

Publiczność certyfikacji

Dane o certyfikatach zgromadzone będą w jawnym rejestrze Baz Danych o Certyfikacji Wykonawcy Zamówień Publicznych za wyjątkiem informacji dot.:

- prawomocnego skazania za przestępstwo,
 - porozumień zawartych w celu zakłócenia konkurencji,
 - tajemnicy przedsiębiorstwa,
 - toczących się postępowań o certyfikację oraz treści złożonych wniosków.
- / ©

Teksty z dodatku dostępne
w wersji elektronicznej na: **PRO.RP.PL.**